

Händel is heerlijk zingen voor Eigen Wijs Twente

TC/Tub
31.05.2007

Messiah oude liefde van eigenzinnige dirigent Pierre Schuitemaker.

door **Herman Haverkat**

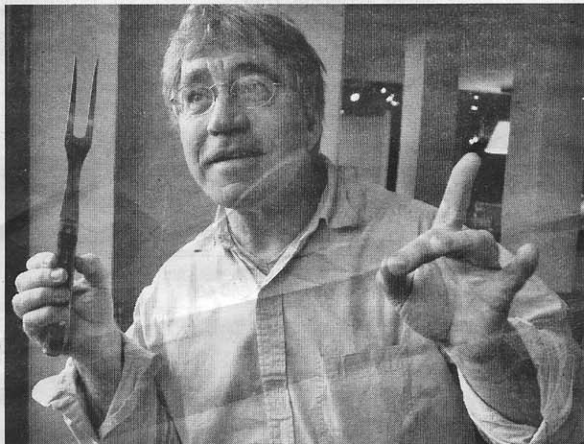
Hij is bezeten van zingen. Er gaat geen dag voorbij in het leven van Pierre Schuitemaker, dirigent van Twente's jongste oratoriumkoor Eigen Wijs, of hij zet wel ergens zijn stemregisters open. „Dat deed ik als kind al. Maar ik heb nooit geweten dat je daar je vak van kon maken. Daar kwam ik pas achter in m'n diensttijd. Omdat ik ook toen nog al eigenwijs was, zat ik veel in de gevangenis van Nieuwersluis. In de cel kon je prachtig zingen. Geweldig, wat een akoestiek. Een sergeant die daar dienst deed, wees me op de mogelijkheid van het conservatorium, ook al had hij een hoop last van me.”

Schuitemaker is Amsterdammer. Dirigeert daar vijf koren in het kader van de door hem opgerichte stichting Eigen Wijs, maar doet Twente er op maandag bij. In het kerkje van Usselo repeteert hij dan met de circa zestig leden van het oratoriumkoor dat hij tien jaar geleden op verzoek van een van zijn oud-zangers uit Amsterdam oprichtte. „Die man had bij mij gezongen, maar keerde terug naar Twente. 'Wil je daar ook geen koor oprichten?', vroeg hij me. Ja, zei ik, maar dan moet jij voor de leden zorgen.”

Het initiatief bleek - na een moeilijke start met slechts een handjevol leden - levensvatbaar. „Een oratoriumkoor oprichten in deze tijd valt niet mee. Dat soort soort koren is niet erg hip. In Amsterdam, waar ik dertig jaar geleden met studenten zo'n koor begonnen ben, hoorde ik dat geluid ook al. Je hebt er bovendien veel mensen voor nodig. Een kamerkoortje heb je wel wat sneller bij elkaar.”

Schuitemakers troefkaart is - behalve zijn grote gedrevenheid - zijn unconventional manier van werken. „Ik ben redelijk eigenwijs, ja. Ik probeer mensen niet af te poeieren, maar ze op hun gemak te stellen. Mensen zingen namelijk alleen goed als ze niet bang zijn en geleerd hebben de schroom van zich af te werpen. Je moet ze de mogelijkheid geven uit hun schulp te kruipen. Bij mij mogen ze bijvoorbeeld heel hard schreeuwen. Vandaaruit begin ik dan te werken. Zo slaag je er vaak vanzelf in van zo'n stem een goede koorstem te maken.”

Van grote betekenis is, vindt hij, het feit dat hij zelf zanger is. Veel

Pierre Schuitemaker: „Zingen ligt ongelofelijk dicht bij de menselijke persoon. Daar moet je uiterst voorzichtig mee omgaan.” foto Frans Nikkels

leden van zijn koren geeft hij ook zangles. Ook de repetities zelf zijn vaak veredelde zanglessen. De dag die hij in Twente is, wordt bijna volledig aan Eigen Wijs besteed.

„Het is heel intensief, maar ongelofelijk vruchtbaar. Je ziet mensen echt losbreken als zanger. Vanuit mijn eigen ervaring en studietijd op het conservatorium kan ik ze daar ook bij helpen. De meeste koordirigenten hebben die achtergrond niet. Zingen ligt ongelofelijk

Dirigent Twente's jongste oratoriumkoor leerde in de gevangenis zingen

dicht bij de menselijke persoon. Daar moet je uiterst voorzichtig mee omgaan. Ik geef ook wel eens workshops voor bedrijven en merk dan iedere keer wat het zingen met een groep kan doen. Eerst staan al die managers enigszins schaapachtig naar elkaar te kijken. Ze hebben eigenlijk nooit geleerd om fatsoenlijk te communiceren. Maar op een gegeven moment - als je ze aan het zingen hebt - beginnen ze elkaar op een hele andere manier te benaderen.”

Met Eigen Wijs doet hij zaterdag de Messiah. In de Mariakerk te Enschede. Een week later doet hij hetzelfde stuk nog een keer, maar dan met zijn koor uit Amsterdam. Orkest en solisten - onder wie zijn eigen vrouw en vrienden uit de conservatoriumtijd - zijn echter precies hetzelfde.

„Zo werk ik altijd. Mensen uit de ene groep moeten bij wijze van spreken zo mee kunnen doen met

de andere. In de praktijk gebeurt dat ook. De sfeer in zo'n koor en de benadering van de muziek zijn identiek.”

Voor Händel's Messiah heeft hij een zwak. Niet dat hij het nou direct zo'n diepgaand en samenhangend werk vindt, maar als koorstem is het onovertroffen. „Händel is heerlijk zingen. Hij pakt ook altijd uit met van die lekkere coloraturen. Dat zou Bach nooit doen. Aan de andere kant hangt het hele stuk natuurlijk als los zand aan elkaar. Ik mis ook echt het samenhangende muzikale verhaal. Toch heb ik iets met de Messiah. Het is het tweede grote koorwerk dat ik ooit dirigeerde. Het eerste was de Schöpfung.”

De uitvoering wordt echter een hele andere dan destijds. Het begeleidende orkest, Concerto Barocco uit Twente, speelt op barokinstrumenten en heeft een hele kleine bezetting. „Dat geeft een meerwaarde, vind ik. Als je iets opnieuw uitvoert, moet je het ook heel anders doen. Die kleine bezetting geeft mij de kans om te laten horen hoe ver wij als koor gegroeid zijn. Dat we - ondanks het grote aantal zangers - toch in staat zijn om doorzichtig te zingen. Een orkest mag ook niet te groot zijn, vind ik. Ooit heb ik het Requiem van Verdi gedaan met een hardspelend orkest. Van het koor hoorde je je niks. Alsof de zangers in een viskrom zongen en alleen af en toe hun mond open deden. Van dat soort dingen zal bij Händel geen sprake zijn, zeker weten.”

S Enschede, Mariakerk (Deurningerstraat), zaterdag, 19.30 uur